

**Referat fra møde i Blåt Fremdriftsforum torsdag d. 21.3.2019
kl. 12:30-16:00. Slotsholmsgade 12, 1216 København K.****Deltagere**

Nikolaj Schulz, Bæredygtigt Landbrug
Jørn Evald Jensen, Bæredygtigt Landbrug
Jonas Fredsted Villadsen, Dansk Miljøteknologi
Henning Mørk Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening
Lisbet Ogstrup, Danmarks Naturfredningsforening
Verner W. Hansen, Danmarks Sportsfiskerforbund
Lars Brinch Thygesen, Danmarks Sportsfiskerforbund
Ib Walther Jensen, Danske Vandløb
Helge Danneskiold-Samsøe, Danske Vandløb
Claus Vangsgård, DANVA
Morten Løber, DI
Jørn Rasmussen, Fair Spildevand
Niels Philip Jensen, KL
Erik Jørgensen, Landbrug og Fødevarer
Anders Panum Jensen, Landbrug og Fødevarer
Marie Østergaard, Landbrug og Fødevarer
Troels Toft, SEGES
Irene Asta Wiborg, SEGES
Uffe Gangelhof, Vandcenter Syd
Christian Vind, Miljø- og Fødevareministeriet
Peter Østergård Have, Miljø- og Fødevareministeriet
Mette Lise Jensen, Miljø- og Fødevareministeriet
Mogens Brandt Kaasgaard, Miljø- og Fødevareministeriet
Henrik Leth Jørgensen, Miljø- og Fødevareministeriet
Kirsten Flemming Hansen, Miljø- og Fødevareministeriet
Ronnie Juhler Pedersen, Miljø- og Fødevareministeriet
Nicklas S. Echsner-Rasmussen, Miljø- og Fødevareministeriet
Christoffer H. Bonavent Hansen, Miljø- og Fødevareministeriet
Peter Kaarup, Miljøstyrelsen
Jane Hansen, Miljøstyrelsen

Ad 1) Velkomst, siden sidst og godkendelse af dagsorden og referat

Dagsorden for dagens møde samt referat fra mødet den 30. oktober blev godkendt.
Under punkt 3, Korte oplæg, udgik oplægget fra kommunerne.

Miljø- og Fødevareministeriet orienterede om, at ministeriets høringssvar for fitness-checket af vandrammedirektivet og oversvømmelsesdirektivet var sendt til kommissionen. I den forbindelse kvitterede ministeriet for interessentkredsens input.

TEMA: SPILDEVAND**Ad 2) Vandplanlægning og spildevandsindsatsen i det åbne land**

Miljø- og Fødevareministeriet indledte temaet med en præsentation om historikken for spildevandsindsatserne og udpegningsgrundlaget i vandområdeplanerne. Reglerne for forbedret spildevandsrensning i spredt bebyggelse blev gennemgået. Udviklingen i den økologiske kvalitet i vandløb, herunder ift. koncentrationen af organisk iltforbrugende stof, blev beskrevet. Ministeriet rundede indledningen af med at give en status for indsatserne i vandområdeplanerne.

Ad 3) Korte oplæg

Ad 3.1) Forsyningernes erfaring med gennemførelse af indsatser overfor spredt bebyggelse og spildevandsoverløb v/ Vandcenter Syd (Odense)

Vandcenter Syd præsenterede deres tilgang til håndteringen af kravene til spildevandsindsatser, som man er langt med. Der er ikke flere ejendomme, der skal kloakeres, mens enkelte indsatser udestår ift. overløb. Vandcenter Syd har gode erfaringer med samarbejde med ejerkommuner og med at benytte samme entreprenør på tværs af indsatser. Fokus i tilgangen er på at sikre målopfyldelse så omkostningseffektivt som muligt. Vandcenter Syd har derfor målrettet og prioriteret opsætning af mobile DVFI målestationer og arbejdet med en integreret model for hele afløbssystemet. Vandcenter Syd betonede behovet for helhedsvurderinger for vandløbsstrækninger, et fokus på udelukkende spildevand sikrer ikke målopfyldelse, som mange steder er uopnåelig pga. fysiske forhold.

Ad 3.2) Bæredygtigt Landbrug synspunkter ift. spildevandsindsatsen

Bæredygtigt Landbrug præsenterede om næringsstoffers påvirkning med afsæt i vandområdeplanerne og vægt på det marine miljø. Fokus var på fosfor, udledning fra punktkilder og effekterne af større rensningsanlæg. Præsentationen konkluderede, at lokale forhold har stor betydning for udvaskningen og lagde op til diskussion af prøvetagning og indberetninger samt forskelle mellem Østersølandenes udvaskningsniveauer for næringsstoffer.

Ad 4) Drøftelse med panelet

Efter de to præsentationer drøftede mødekredsen oplæggene. I tillæg til oplægsholderne, deltog KL også i panelet.

Interessentkredsen spurgte især ind til Vandcenter Syds måleprogram og mobile DVFI målestationer og målestationernes afrapportering i realtid for forskellige parametre. Herudover drejede debatten sig om pulsudledninger samt tab i kloaknettet, hvor det generelt er indsvende vand, som er den største udfordring. Afslutningsvist debatterede mødekredsen historikken og den praktiske proces for indberetninger af overløb i kommunerne.

Ad 5) Præsentation af Fair Spildevand v/ Jørn Rasmussen

Fair Spildevand fremlagde deres syn på spildevand og kvælstofs rolle i naturens kredsløb. Miljø- og Fødevarerministeriet tilkendegav, man ikke var enig i indlægget fsva., at kvælstof ikke udgør et miljøproblem. Der var ingen yderligere kommentarer til indlægget, men der blev vist interesse for medlemstallet i Landsforeningen Fair Spildevand.

Ad 6) Afrunding og pause

Ministeriet rundede temaet af og kvitterede for de mange perspektiver, som det havde tilvejebragt.

TEMA: INTERESSENTINDDRAGELSE FORUD FOR TREDJE PLANPERIODE

Ad 7) Rammer, tidsforløb og leverancer i forberedelsen af næste generation vandområdeplaner

Ministeriet indledte temaet med at placere efterårets vandrådsarbejde i sammenhæng med den samlede forberedelse af de kommende vandområdeplaner. Ministeriet fortalte, at tanken for det kommende vandrådsarbejde er, at det skal være mere lig med vandrådsarbejdet i 2014. Der lægges ikke op til, at vandrådene skal have mere ind i opgaveporteføljen end dengang.

Ministeriet ønsker at imødekomme interessenternes ønske om mere lokal inddragelse, hvorfor der arbejdes med dette på en række områder i bl.a. følgegrupper og Faglig Referencegruppe. I tillæg til vandråd, påtænker ministeriet desuden at afholde regionale møder i efteråret.

Ad 8) Evalueringen af vandrådsarbejdet 2017

Århus Universitet er tæt på at være færdige med evalueringen af vandrådsarbejdet 2017. Der forventes offentliggørelse snarest. Ministeriet gennemgik nogle af hovedresultaterne.

Ad 9) Praktiske erfaringer med vandrådsprocessen

Ministeriet havde inviteret Landbrug & Fødevarer samt Danmarks Naturfredningsforening til indledningsvist at pege på nogle praktiske erfaringer og læringspunkter som oplæg til drøftelse.

Der var enighed om, at opgavetyper er væsentlig for vandrådernes succes. Opgaven i 2014 er mere velegnet end i 2017, fordi vandrådernes organisering betyder, at de er bedre gearet til at prioritere og nuancere mellem forskellige virkemidler, end de er gearet til at foretage eksklusive valg. Derudover kan vandrådene bruges til at indhente viden om lokale forhold og tilvejebringe lokalt tilpassede løsninger. Interessenterne kan positivt spille ind ift., hvad vandrådene sættes til, hvilket er med til at øge motivationen og forståelsen lokalt.

Oplæggene fremhævede væsentligheden af, at vandrådernes forskellige interesser vanskeliggjorde opgaveløsningen, når ikke alle interessenter havde lige meget i spil. Det er vigtigt, at vandrådsmedlemmerne gensidigt respekterer hinanden. Det er afgørende, at vandrådsmedlemmerne forholder sig til den konkrete opgave, der er stillet, og at arbejdet ikke i stedet bliver en diskussion af præmisserne for opgaven.

Vandrådene er rådgivende og kommunikationen omkring, hvordan indstillingerne bruges i det videre arbejde, blev fremhævet som værende et centralt punkt. Et fælles indspil fra et vandråd er udtryk for et kompromis mellem forskelligartede interesser. Det er en ressourcekrævende proces at klæde frivillige grundigt på til at kunne løse opgaven fyldestgørende. Generelt var der et ønske om at der afsættes en passende mængde tid til vandrådsarbejdet.

De to interessenter understregede vigtigheden af ensartethed i informationer og support fra kommuner og stat, herunder opfølgende informationer og supplerende materiale. Eksempelvis oplever mange vandrådsmedlemmer ikke at have overblikket over processen, og hvilke vandløb der er inde eller ude.

Oplæggene pegede på, at brugervenligheden skal højnes, så det er let at gå ind på kortene og trække oplysninger ud af dem. Eksempelvis er det lettere for folk at forholde sig til navne på vandløb frem for koordinater.

Ministeriet kvitterede for oplæggene og for de læringspunkter, som interessenterne havde peget på. Samtidig pegede ministeriet på, at man er lykkedes med at imødekomme noget af kritikken om, at det har været svært at lokalisere specifikke vandløb. Der er nu udarbejdet et GIS-lag med farvekoder, som viser, hvilke oplysninger der er tilkommet ministeriet, og hvornår de gennemgås. Det er alene opgave 1 og 3, som ministeriet har forholdt sig til. Behandlingen af de indberetninger fra kommuner og vandråd, der vedrører udpegning af vandløb som kunstige og stærkt modificerede, undersøges fortsat.

Herefter fulgte en runde med spørgsmål og kommentarer fra mødekredsen. Interessenterne påpegede, at der var fejl i materialet fra ministeriet, men at man i visse vandråd havde haft stor succes med at nedsætte lokale arbejdsgrupper o.lign. Nedsættelsen af undergrupper er op til den enkelte kommune. Dette førte til en debat om forskellen i kommunernes tilrettelæggelse af opgaven.

Mødekredsen debatterede herefter væsentligheden af, at vandrådsmedlemmerne møder hinanden på et fagligt grundlag med respekt for hinandens forskellige synspunkter.

Afslutningsvist drøftede interessenterne muligheden for strækningsbaseret gennemgang af vandløb samt digitalisering af høringssvar via GIS. Indenfor de gældende regler om databeskyttelse og samtykke, mv., ville Ministeriet kigge på brugerfladens muligheder for at eksempelvis at indbygge søgefunktion.

Ad 10) Vandrådsarbejdet 2019-2020

Ministeriet orienterede om forberedelsen og hovedlinjerne i det kommende vandrådsarbejde. Vandrådsarbejdet 2019 modelleres efter vandrådsarbejdet 2014. Vandrådene skal rådgive

kommunerne om deres bidrag til indsatsprogrammet ved at prioritere kendte indsatser inden for en økonomisk ramme. Forventningen er, at den økonomiske ramme vil være udfordret af et faldende EU-budget.

Ministeriet introducerede herefter projektet "vandløbsindsatser i virkeligheden – Best practice og faldgruber", hvor der udarbejdes et praksisnært katalog over erfaringer med virkemidler. KL, som vil stå for at indhente erfaringer og udarbejde kataloget, præsenterede herefter kort processen. Der vil blive indsamlet eksempler i en på forhånd fastlagt skabelon hos Blåt Fremdriftsforum og kommunerne. Der skal både samles gode og dårlige erfaringer op. Virkemidlerne vil svare til det virkemiddelkatalog, som opdateres hos Aarhus Universitet.

Det endelige katalog præsenteres på næstkommende møde i Blåt Fremdriftsforum.

Ad 11) Miljøstyrelsens lokalitetsbeskrivelser for specifikke fjorde og kystområder

Miljøstyrelsen præsenterede kort om formidlingsprojektet om lokalitetsbeskrivelser for specifikke fjorde og kyster. Målet er at øge tilgængeligheden og den visuelle fremstilling af den store datamængde, som indsamles igennem NOVANA-programmet. Miljøstyrelsen gennemgik, hvordan brugerfladen kommer til at se ud.

Der er udvalgt 23 lokaliteter til beskrivelse i 2019. De første offentliggøres i løbet af sommeren, resten i afslutningen af året.

Ad 12) Eventuelt og afslutning

Interessentkredsen drøftede fremtidige temaer til Blåt Fremdriftsforum. Der var enighed om multifunktionel jordfordeling.

Interessenterne var ikke enige om, hvorvidt opfølgningen på den internationale kvælstofevaluering, i form af faglige projekter, skal udgøre et selvstændigt tema på Blåt Fremdriftsforum. Der var heller ikke enighed om fosfor som tema.

Næste møde i Blåt Fremdriftsforum er 11. juni.